

Ny matchmodel – hvorfor og hvordan?

Arbejdsmarkedsstyrelsen har, i tæt samarbejde med flere jobcentre, udviklet en ny, simpel og forbedret matchmodel. Den nye matchmodel adskiller sig fra den nuværende på to væsentlige punkter:

For det første har den nye model kun tre matchgrupper, og der er en klar skillelinje mellem dem. Dermed bliver det mere enkelt for jobcentrene at tage stilling til den rette matchgruppe. Den nuværende matchmodel har fem matchgrupper, og de er blevet fortolket og brugt ret forskelligt af jobcentrene.

For det andet gælder den nye matchmodel for *alle* jobcentrets målgrupper. I det nuværende system er der to forskellige matchmodeller – én for syge og en anden for personer på a-dagpenge, kontanthjælp og starthjælp. Og nogle grupper, personer på ledighedsydelse og introduktionsydelse, er slet ikke omfattet af en matchmodel. Fremover bliver det den enkeltes karakteristika og ikke ydelsen, der afgør matchningen.

Den nye matchmodel bidrager til at skabe helhed i jobcentrenes arbejde med de forskellige målgrupper, og den sikrer et bedre og mere retvisende grundlag for indsatsen. Samtidig er den nye model et opgør med en forældet tankegang om, at kun visse grupper af offentligt forsørgede udgør et potentiale i forhold til arbejdsmarkedet. Fremover bliver det ikke længere ydelsen, men den enkeltes forudsætninger, der afgør, om vedkommende bliver regnet som en del af arbejdskraftpotentialet.

Dette notat indeholder en beskrivelse af den nye matchmodel og formålet med at indføre den.

Den nye model

Den nye model har tre klart adskilte matchgrupper:

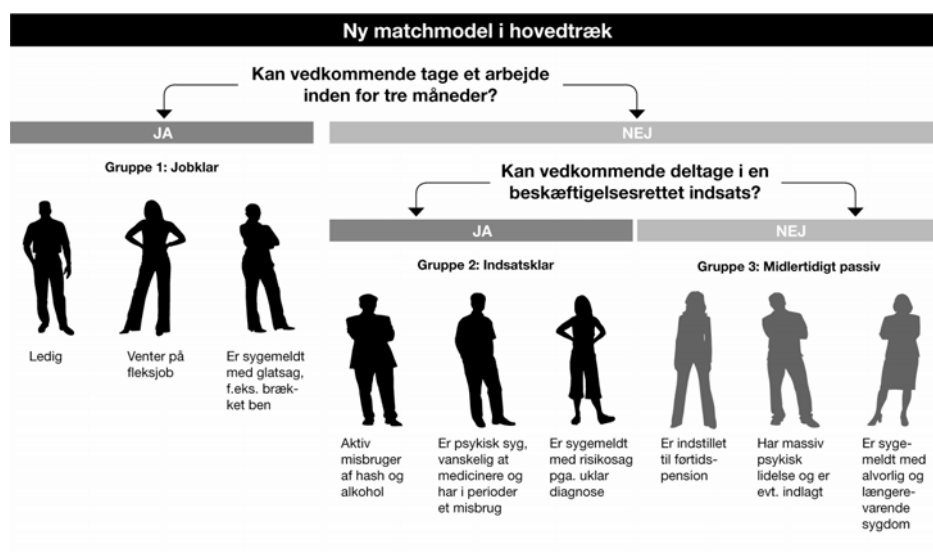
- *Matchgruppe 1: Jobklar.* Borgere der, efter jobcentrets vurdering, er parat til at tage et ordinært arbejde, så de kan være ude af systemet inden for de næste tre måneder.
- *Matchgruppe 2: Indsatsklar.* Borgere, der ikke er parat til at tage et ordinært arbejde, så de kan være ude af systemet inden for de næste tre måneder, men som kan deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud.

- *Matchgruppe 3: Midlertidigt passiv.* Borgere der har så alvorlige problemer, at de pt. hverken kan arbejde eller deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud.

Om borgeren skal i matchgruppe 1, 2 eller 3 afhænger således af svarene på to spørgsmål: (A) Er borgeren parat til at tage et ordinært arbejde, så de kan være ude af systemet inden for de næste tre måneder? (B) Kan borgeren deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud?

Vurderingen af, om borgerne kan arbejde, skal ske ud fra, om de, givet deres individuelle karakteristika, kan tage et arbejde som bringer dem ud af systemet, dvs. sætter dem i stand til at forsørge sig selv. Vurdering skal ikke ske ud fra, om de aktuelt kan finde et arbejde, dvs. at vurderingen er uafhængig af konjunkturerne.

Vurderingen af, om borgere kan deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud sker på grundlag af de redskaber, der er i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Det er således ikke tilstrækkeligt, at borgeren kan deltage i tilbud efter lov om social service, men der må gerne være tale om en kombination af sociale tilbud og en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud.

Alle nye borgere i jobcentret skal som udgangspunkt placeres i matchgruppe 1, med mindre jobcentret aktivt vurderer, at der er grundlag for en placering i gruppe 2 eller 3. Ved hver kontakt med borgerne skal jobcentret tage aktivt stilling til, om borgeren fortsat er i den rigtige matchgruppe.

Lige som i den nuværende matchmodel er der ingen tidsgrænse for, hvor længe borgere kan være i de enkelte matchgrupper. Men opgaven for jobcentret er at sikre en så hurtig progression som muligt i retning af matchgruppe 1 og arbejdsmarkedet.

Beskrivelse af matchgruppe 1: Jobklar

Borgere skal i matchgruppe 1, når de, efter jobcentrets vurdering, er parat til at tage et arbejde, så de kan være ude af systemet inden for de næste tre måneder.

Sagsbehandlerens perspektiv på borgeren skal således være, at vedkommende *kan* være i ordinært arbejde inden for en tremåneders periode. Det er ikke tilstrækkeligt, at borgeren om tre måneder vurderes at kunne være i et aktivt tilbud, men vejen til det ordinære job må gerne gå gennem en periode i fx virksomhedspraktik.

Det er sagsbehandleren, der foretager vurderingen af, om borgeren er parat til at tage et ordinært arbejde, så vedkommende kan være ude af systemet inden for de næste tre måneder.

I skemaet nedenfor er vist fortolkningen – for de enkelte ydelsesgrupper – af kravet om, at borgere i matchgruppe 1 skal være parate til at tage et arbejde, så de kan være ude af systemet inden for de næste tre måneder:

Arbejdsmarkedsperspektiv for jobklare borgere i matchgruppe 1	
Modtagere af a-dagpenge	Alle modtagere af a-dagpenge skal pr. definition kunne tage arbejde med op til fuld sædvanlig arbejdstid dagen efter. Alle a-dagpegemodtagere lever således op til arbejdskravet og er pr. definition i matchgruppe 1.
Modtagere af kontanthjælp, starthjælp eller introduktionsydelse	Sagsbehandlere skal vurdere, at ydelsesmodtagerne er parat til at tage et arbejde, så de kan være ude af systemet inden for tre måneder. Der skal ikke nødvendigvis være tale om et arbejde på fuld tid. Men der skal være tale om så mange timer, at borgeren ikke længere modtager offentlig forsørgelse.
Modtagere af sygedagpenge	Sagsbehandleren skal vurdere, at sygedagpengemodtageren inden for tre måneder er raskmeldt og ude af sygedagpengesystemet.
Revalidender	Borgeren deltager i det aftalte forløb i en virksomhed eller i uddannelsessystemet. Forløbet er planlagt til at skulle slutte inden for tre måneder, hvorefter borgeren kan tage et arbejde.
Modtagere af ledighedsydelse og særlig ydelse	Borgeren kan tage et fleksjob, der passer til den enkeltes arbejdsevne, inden for tre måneder.

Jobklare borgere i matchgruppe 1 kan have et lidt forskelligt tidsperspektiv for, hvornår de lige præcis kan arbejde, jf. skemaet ovenfor. Men fællestrækket for dem alle er, at det *kan* ske inden for tre måneder. Dermed udgør de alle en væsentlig ressource i forhold til arbejdsmarkedet.

Matchgruppe 1 rummer forsikrede ledige og arbejdsmarkedsparete kontant- og starthjælpsmodtagere samt modtagere af introduktionsydelse, der kan tage et arbejde inden for tre måneder. Der skal ikke nødvendigvis være tale om et arbejde på fuld tid, men der skal være tale om så mange timer, at de kan være ude af systemet inden for tre måneder, dvs. at de ikke længere modtager offentlig forsørgelse.

Personer, der modtager kontanthjælp eller starthjælp, og efter de gældende regler er *korrekt* indplaceret i matchgruppe 1-3, vil fremover være i matchgruppe 1. Og der vil gælde de samme regler som i dag omkring

tilmelding, bekræftelse af aktiv jobsøgning, udarbejdelse cv mv. Modellen medfører således ikke, at ydelsesmodtagere bliver stillet over for nye krav.

Matchgruppe 1 består også af personer på ledighedsydelse, dvs. personer der er visiteret til et fleksjob. For at være i matchgruppe 1 skal de være parat til at tage et fleksjob, der er tilpasset deres arbejdsevne, inden for tre måneder. Når borgere er i fleksjob, er de pr. definition ude af offentlig forsørgelse. Tilskuddet til fleksjob ydes nemlig som et løntilskud til virksomheden.

Syge, der forventes raskmeldt inden for tre måneder skal også i matchgruppe 1. Der kan enten være tale om sygedagpengemodtagere med ukomplicerede forløb (fx et benbrud eller skader efter et let trafikuheld) eller sygedagpengemodtagere, som er ved at være klar til at arbejde efter et langvarigt og kompliceret sygdomsforløb. Det afgørende er, at personen forventes at være raskmeldt inden for tre måneder. Delvis raskmeldte skal i matchgruppe 1, hvis jobcentret vurderer, at de inden for tre måneder er raskmeldte, og kan arbejde ordinært.

Revalidender skal i matchgruppe 1, hvis de følger en revalideringsplan, der forventes afsluttet inden for tre måneder. Endemålet for ethvert revalideringsforløb er således ordinært job. Hvis forløbet gennemføres som forudsat i planen, vil borgeren derfor være parat til at tage et arbejde, når forløbet er slut.

Matchgruppe 1 rummer mennesker med forskellige typer relationer til arbejdsmarkedet. Nogle er nyledige og kommer i job igen efter kort tids jobsøgning eller sygdom. Andre har flere års offentlig forsørgelse bag sig og har måske problemer med arbejdsmarkedsidentitet, har dårlige danskundskaber eller lettere psykiske problemer eller problemer med misbrug af alkohol og stoffer. Men deres problemer er ikke mere omfattende, end at de er parat til at tage et arbejde inden for tre måneder.

Eksempler på borgere i matchgruppe 1

Hans er 50 år. Han har vekslet mellem arbejde, sygdom og kontanthjælp de sidste fem år. Han er i behandling for et alkoholmisbrug. Han arbejder pt. ordinært 15 timer om ugen og får supplerende kontanthjælp. Jobcentret forventer, at han er på fuld tid inden for en måned.

Lars er 34 år. Han har vekslet mellem arbejde, sygdom og kontanthjælp de sidste tre år. Han er uddannet bygningsmaler. Han afslutter et vellykket løntilskudsjob på et lager om ca. 1 måned.

Eva er 53 år. Hun har modtaget ledighedsydelse i ét år. Hun har været i fleksjob i en tøjbutik, men stoppede på grund af dårligt psykisk arbejdsmiljø. De næste to måneder er hun i virksomhedspraktik.

Pia er 36 år. Hun har modtaget sygedagpenge i 3 uger. Hun er opereret for en kompliceret knæskade, som hun pådrog sig på en skiferie. Planen er, at hun starter igen på jobbet om 1 uge.

Langvarig offentlig forsørgelse og manglende arbejdsmarkedsidentitet er *ikke* i sig selv et argument for placering i andre matchgrupper end 1. Der kan nemlig være mange årsager til, at mennesker i længere perioder står uden for arbejdsmarkedet. Fx kan der være tale om personer med psykiske problemer, som efter mange års sygdom har fået den rette behandling. Eller misbrugere, som efter et behandlingstilbud er blevet stoffri eller har fået kontrol over deres misbrug. Når jobcentret matcher borgerne, er det vigtigt, at fortidens problemer ikke skygger for fremtidens jobmuligheder. Der skal tages udgangspunkt i situationen her og nu.

Ovenstående betyder ikke, at perioden på offentlig forsørgelse er irrelevant. Det er den langtfra. Men den er og bliver kun et pejlemærke og må ikke være udslagsgivende for matchningen.

I forbindelse med implementering af den nye matchmodel i kommunernes it-system vil der blive udviklet en ny funktionalitet, så det bliver enkelt og hurtigt for jobcentrene at danne sig et overblik over, hvor længe borgerne har været forsørget af det offentlige. Dette pejlemærke kan især gøre nytte i indsatsplanlægningen.

Et pejlemærke for forsørgelsehistorikken

Chancerne for at få et arbejde afhænger bl.a. af, hvor længe man har modtaget offentlig forsørgelse. Jo længere tid på offentlig forsørgelse, jo vanskeligere er det som udgangspunkt at få job. At det forholder sig sådan er der – uanset om man ser på ledige eller syge – solid dokumentation for.

Derfor får jobcentrene med den nye matchmodel automatisk information om, hvor længe borgeren har været forsørget af det offentlige. Konkret vil jobcenteret kunne se om borgeren har været på sammenhængende offentlig forsørgelse i op til tre måneder, mellem tre og tolv måneder eller om den sammenlagte forsørgelsesperiode har været længere end tolv måneder.

Pejlemærket bruges ikke til at fastsætte, hvilke matchgruppe borgeren skal placeres i. Det bruges, når indsatsen over for borgeren skal tilrettelægges. Eksempel: For en nyledig på kontanthjælp vil det af pejlemærket fremgå at vedkommende har været på offentlig forsørgelse i mindre end tre måneder..Det er derfor sandsynligt, at en effektiv modtagelse i jobcentret med fokus på ledige stillinger og jobsøgning er nok. Viser pejlemærket derimod, at borgeren har været forsørget i mellem tre og tolv måneder kan der formentlig være behov for en stærkere indsats fra jobcentrets side

Manglende afklaring af helbredsmæssige problemer er *ikke* et argument for placering i en anden matchgruppe end 1. Mange overførselsmodtagere har – ligesom en del personer på det ordinære arbejdsmarked – problemer med bevægeapparatet, psykiske problemer eller andet. Manglende afklaring af de eventuelle bagvedliggende lidelser må ikke skygge for en aktiv indsats og jobstrategi i forhold til borgeren.

Kun hvis problemerne er så alvorlige, at borgeren *ikke* forventes at være parat til at kunne tage et ordinært arbejde inden for tre måneder, skal vedkommende i en anden matchgruppe end 1. I den sammenhæng bør det spille ind, at det at få et arbejde og blive en del af det almindelige samfundsliv kan bidrage til, at borgeren får det bedre.

Indsats for jobklare borgere i matchgruppe 1

Generelt om indsatsen for alle matchgrupper gælder, at den administrative matchmodel ikke må udgøre en barriere for den indsats, som borgeren får.

Borgerne i matchgruppe 1 er alle jobklare, men der er tale om mennesker med forskellige typer relationer til arbejdsmarkedet. Derfor er der forskel på den beskæftigelsesrettede indsats, der skal ydes over for borgerne.

Det skal understreges, at der ikke er sat grænser for, hvor lange tilbud der kan gives til borgere i matchgruppe 1. At sagsbehandleren skal vurdere, at de jobklare borgere *kan* være ude af systemet inden for tre måneder, betyder *ikke*, at de afgivne tilbud højst må have en varighed på tre måneder. Tilbuddene må have den varighed, som sagsbehandlerne i den konkrete situation skønner, er den rette.

Beskrivelse af matchgruppe 2: Indsatsklar

Borgere, der ikke er parat til at tage et arbejde inden for de næste tre måneder, men som kan deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud, skal i matchgruppe 2. Det er ikke afgørende, om jobcentret aktuelt har det rigtige tilbud til borgeren – det afgørende er, at vedkommende har de ressourcer, der skal til, for at kunne deltage i et tilbud. Det er heller ikke afgørende, hvor mange timer borgeren kan deltage i et tilbud.

Borgere i matchgruppe 2 har begrænsninger i forhold til arbejdsmarkedet. Deres problemer betyder, at de ikke kan tage et ordinært arbejde, så de er ude af systemet inden for tre måneder. Nogle kan måske allerede nu arbejde i mindre omfang, men der er under alle omstændigheder tale om så få timer, at de fortsat modtager offentlig forsørgelse. Andre kan pt. slet ikke arbejde. Men alle kan, efter jobcenterets vurdering, deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud.

Arbejdsmarkedsperspektiv for borgere i matchgruppe 2	
Modtagere af a-dagpenge	
Modtagere af kontanthjælp, starthjælp eller introduktionsydelse	Pt. kan de ikke arbejde, eller de kan kun arbejde så få timer, at de fortsat forventes at modtager offentlig forsørgelse om tre måneder.
Modtagere af sygedagpenge	Sygedagpengemodtagerne har ikke udsigt til at kunne tage et ordinært arbejde, så de er ude af systemet inden for tre måneder – dog kan nogle arbejde med en delvis raskmelding. Der er risiko for et langvarigt forløb, hvor arbejdsevnen kan blive truet.
Revalidender	Borgeren deltager i det aftalte forløb i en virksomhed eller i uddannelsessystemet. Men der er mere end tre måneder til, at forløbet afsluttes, dvs. at der er mere end tre måneder til, at borgeren kan tage et arbejde.
Modtagere af ledighedsydelse og særlig ydelse	Borgeren kan ikke tage et fleksjob inden for tre måneder, fx fordi vedkommende er syg med en uafklaret diagnose, hvor der er tvivl om varigheden.

Matchgruppe 2 rummer kontant- og starthjælpsmodtagere samt modtagere af introduktionsydelse, der er ikke-arbejdsmarkedsparete. Personer på disse ydelser, der efter de gældende regler hører til i matchgruppe 4, vil fremover typisk være i matchgruppe 2. Og personerne vil have de samme rettigheder og pligter som i dag, fx med hensyn til aktivering. Matchgruppe 2 rummer fx kontanthjælpsmodtagere med et aktivt misbrug af stoffer eller alkohol eller utilpassede unge.

Sygedagpengemodtagere i matchgruppe 2 har risiko for et langvarigt sygeforløb, hvor arbejdsevnen eventuelt kan blive truet. Der kan være usikkerhed om diagnosen eller alvorligheden af denne og dermed også om sygdommens varighed. Der kan fx være tale om psykisk lidelse eller diffuse smerte- og træthedstilstande, hvor man ikke på forhånd kan udelukke, at forløbet bliver kompliceret og så langvarigt, at det bringer tilknytningen til arbejdsmarkedet i fare.

Nogle sygedagpengemodtagere i matchgruppe 2 har – trods deres sygdom – en delvis raskmelding, men jobcentret vurderer, at der er mere end tre måneder til, at de er helt ude af sygedagpengesystemet. Når der er mindre end tre måneder til, skal borgeren flyttes til matchgruppe 1.

Personer, der er visiteret til fleksjob, og som er placeret i matchgruppe 2, har pt. så store problemer, at de ikke kan tage et fleksjob inden for tre måneder. Problemerne er dog ikke mere alvorlige, end at de kan deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud¹.

Eksempler på indsatsklare borgere i matchgruppe 2

Ulla er 46 år. Hun har vekslet mellem arbejde og kontanthjælp de sidste fem år. Hun har 10. klasses afgangseksamen samt EFG kontor. Hun har tidligere arbejdet en del år på kontor og har butikserfaring. Hendes økonomi er kaotisk. Hun er alene med to børn, har et alkoholmisbrug og et svagt netværk. Hun er pt. i tilbud i et virksomhedscenter i detailhandlen. Hun har stort fravær.

Erik er 31 år. Han har modtaget ledighedsydelse i fem måneder. Han er fyret fra fleksjob på grund af hyppige udeblivelser og meget sygdom. Han har været i afklaringsforløb i fire måneder med henblik på opstart i virksomhedspraktik. Også der har der været mange udeblivelser og sygemeldinger.

Fatima er 24 år. Hun har modtaget introduktionsydelse i knap tre år, heraf to år med barsel. Hun kom til Danmark som 22-årig. Hun er analfabet og kan derfor hverken læse eller skrive sit modersmål. Hun får danskundervisning, men givet det svage boglige udgangspunkt mener sprogskolen, at det er nødvendigt med et langt forløb, for at hun kan begå sig på dansk. Udover danskundervisningen er hun i virksomhedspraktik i et rengøringsfirma nogle få timer om ugen.

Helene er 42 år. Hun har modtaget sygedagpenge i 26 uger. Hun klager over store smerter mange steder i kroppen og er blevet undersøgt af flere speciallæger. Der er ingen alvorlige objektive fund, men der udestår en række yderligere undersøgelser. Hun har tidligere deltaget i arbejdsprøvning, men det måtte opgives på grund af sygdom. Der er dog netop aftalt en delvis raskmelding 5 timer om ugen med den hidtidige arbejdsgiver.

Så længe en borger er under afklaring eller arbejdsprøvning – evt. med henblik på indstilling til førtidspension – skal vedkommende blive i matchgruppe 2. Hvis jobcentret indstiller en borger til førtidspension, skal

¹ Med initiativerne fra "Handlingsplan om sygefravær" fra juni 2008, der er omsat til ændringer i sygedagpengeloven, kan jobcentrene fremover give tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats – evt. kombineret med behandling – til modtagere af sygedagpenge, ledighedsydelse og særlig ydelse.

sagsbehandleren vurdere, hvorvidt personen kan deltage i et aktivt tilbud, indtil afgørelse om førtidspension foreligger. Hvis svaret er ja, bliver personen i match 2, hvis nej flyttes vedkommende til matchgruppe 3 og bliver der, indtil der er truffet afgørelse i førtidspensionssagen.

Indsats for indsatsklare borgere i matchgruppe 2

Hvis muligt, bør der i forhold til sygedagpengemodtagere i matchgruppe 2 iværksættes en delvis raskmelding, så borgeren gradvist kommer tilbage på arbejdsmarkedet.

Generelt skal borgere i matchgruppe 2 som nævnt kunne deltage i tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Da der er tale om en sammensat gruppe, vil der imidlertid være tale om at bruge en bred vifte af tilbud inden for rammerne af denne lov. For nogle borgere kan første skridt være samtaler hos en psykolog, kostvejledning eller motion – når blot disse aktiviteter er en del af en plan med et beskæftigelsesrettet indhold. Andre borgere kan måske starte direkte i et forløb i en virksomhed.

For alle har indsatsen imidlertid samme endemål, nemlig en bevægelse i retning af arbejdsmarkedet. For nogle kan vejen være lang. Andre bliver måske allerede vurderet jobklare ved næste jobsamtale og kan flyttes til matchgruppe 1. Eller de kan gå direkte fra en delvis raskmelding i fuld beskæftigelse.

Beskrivelse af matchgruppe 3: Midlertidigt passiv

Matchgruppe 3 er for borgere med så alvorlige problemer, at de hverken kan arbejde eller deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. De er midlertidigt passive og er automatisk fritaget fra rådighed og aktivering. Matchgruppe 3 er således den eneste gruppe, som jobcentret ikke skal tilbyde aktivering, men kun samtaler.

Det drejer sig fx om modtagere af kontanthjælp, starthjælp og introduktionsydelse, som har alvorlige psykiske problemer eller alvorlige problemer med misbrug. Eller personer med alvorlig og langvarig sygdom. Der vil typisk være tale om en klar diagnose, fx kræft, med et meget indgribende og/eller invaliderende behandlingsforløb. Der er risiko for, at arbejdsevnen nedsættes.

Eksempler på borgere i matchgruppe 3

Asma er 43 år. Hun har fået introduktionsydelse i tre år. Hun har PTSD, taler ikke dansk, har søvnproblemer og depression og er i psykiatrisk behandling. Hun forlader meget nødtigt hjemmet. Hun er afklaret fra jobcentrets side, og jobcentret har indstillet hende til førtidspension.

Anja er 20 år. Hun har fået kontanthjælp i to år. Hun har en personlighedsforstyrrelse. Hun er i botilbud og deltager der i en aktivitet efter lov om social service. Selv inden for disse beskyttede rammer er hun dog kun i stand til at deltage i aktiviteten nogle få timer om ugen.

Jimmy er 26 år. Han har fået kontanthjælp i otte år. Han har ingen erhvervs erfaring og uddannelse – heller ikke folkeskolens afgangseksamen. Han har et alvorligt blandingsmisbrug og har alvorlig epilepsi. Han er ofte indlagt med voldsomme epilepsianfald. Han er smidt ud fra misbrugsbehandling, og jobcentret kan kun komme i kontakt med ham, når han er indlagt.

Anders er 59 år. Han har fremskreden lungekræft og har en meget dårlig prognose. Han er pt. indlagt.

Indsats for midlertidigt passive borgere i matchgruppe 3

Borgere i matchgruppe 3 skal – som den eneste gruppe i jobcentret – ikke have beskæftigelsesrettede tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Jobcentret skal dog være i løbende kontakt med borgere i matchgruppe 3, jf. de almindelige krav i loven om samtaler og opfølgning. Disse samtaler tjener et vigtigt formål, idet de blandt andet skal bidrage til at afklare, om – og i givet fald hvornår – borgeren er klar til en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud. Målet er at flytte borgerne fra matchgruppe 3 og i retning mod arbejdsmarkedet.

I forbindelse med kontaktforløbet bør jobcentret være opmærksom på mulighederne for at hjælpe borgerne til en hurtig vej gennem sundhedssystemet. Det kan nemlig bane vej for en aktiv indsats, som peger frem mod arbejdsmarkedet.

Hvis der f.eks. er lang ventetid på diagnosticering, kan jobcentret hjælpe borgeren med at få afklaret, om der findes steder, hvor ventetiden er kortere. Jobcentret kan også overveje, om det samlet set kunne være en fordel for kommunen at betale for undersøgelsen, frem for at den syge venter i lang tid.

Ved at spille en aktiv rolle kan jobcentret således bidrage til, at det langt tidligere end ellers bliver muligt at give en aktiv indsats og dermed flytte borgerne til matchgruppe 2.

Jobcentret bør også være opmærksom på, at kommunerne, jf. lov om social service, har en række muligheder for og forpligtelser til at yde en indsats over for disse borgere, jf. boksen. Indsatsen foregår blot uden for jobcentrets regi. Jobcentret skal inddrage de sociale myndigheder i kommunen, når en borger har behov for en indsats fra sundhedsvæsenet eller en indsats af social karakter fra andre dele af kommunen.

Mulighederne i lov om social service

Kommunerne **kan** give tilbud af behandlingsmæssig karakter til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Tilbuddet gives, når dette er nødvendigt for at bevare eller forbedre borgerens fysiske, psykiske eller sociale funktioner, og når dette ikke kan opnås gennem de behandlingstilbud, der kan tilbydes efter anden lovgivning (fra § 102).

Kommunerne **skal** tilbyde:

- 1) en særlig indsats til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Formålet med indsatsen er blandt andet at forebygge, at problemerne forværres, at forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion samt udviklingsmuligheder og at forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje (fra § 81).
- 2) behandling af stofmisbrugere inden for to uger (fra § 101).
- 3) beskyttet beskæftigelse til borgere, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet, og som ikke kan benytte tilbud efter anden lovgivning. Kommunen kan tilbyde særligt tilrettelagte beskæftigelsesforløb til personer med særlige sociale problemer (fra § 103).
- 4) aktivitets- og samværstilbud til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer til opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller af livsvilkårene (fra § 104).

At borgere i matchgruppe 3 ikke skal have beskæftigelsesrettede aktive tilbud er således på ingen måde ensbetydende med, at der ikke skal ydes en indsats over for dem.

Oversigt over placering af borgere i ny matchmodel			
	Matchgruppe 1: Jobklar	Matchgruppe 2: Indsatsklar	Matchgruppe 3: Midlertidigt passive
A-dagpengemodtagere	Kan tage arbejde med op til fuld sædvanlig arbejdstid		
Modtagere af kontanthjælp, starthjælp eller introduktionsydelse	Kan tage et ordinært arbejde inden for tre måneder. Arbejdes forventes at have et omfang, så borgeren er ude af offentlig forsørgelse	Borgeren kan deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud, men kan ikke arbejde i et omfang, der bringer vedkommende ud af offentlig forsørgelse inden for tre måneder.	Personen kan hverken arbejde eller deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats
Modtagere af sygedagpenge	Personer med glatsag. De forventes at være ude af systemet inden for tre måneder	Personer med risikosag. Der er usikkerhed om diagnose, varighed og konsekvens	Alvorligt syge med en diagnose, der normalt fører til langvarig sygdom
Personer i revalideringsforløb (uanset ydelse)	Følger det planlagte revalideringsforløb, som afsluttes inden for tre måneder	Følger det planlagte revalideringsforløb. Der er mere end tre måneder til, at forløbet afsluttes	
Modtagere af ledighedsydelse og særlig ydelse (visiterede til fleksjob)	Personen kan tage et fleksjob, der er tilpasset deres arbejdsevne, inden for tre måneder	Personen kan ikke tage et fleksjob inden for de næste tre måneder, men kan deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud	Personen kan hverken arbejde i fleksjob eller deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud

Note: Borgere i forrevalidering matches ligesom revalidender.

Hvorfor en ny matchmodel?

I forhold til den nuværende matchmodel er der med den nye model tale om en videreudvikling og en fremtidssikring.

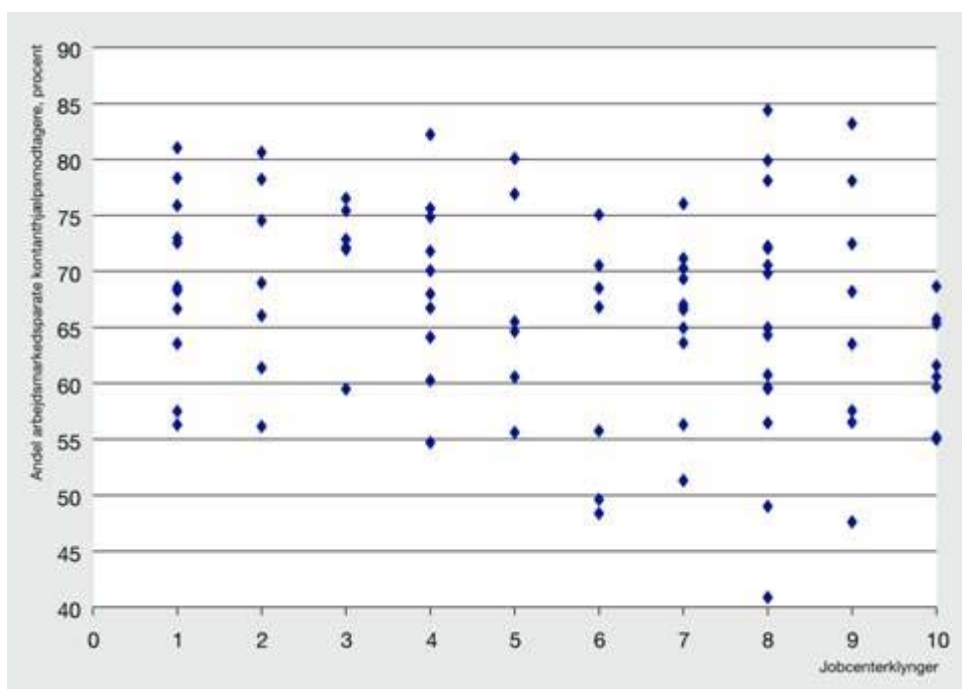
Den nuværende model har på mange måder virket efter hensigten. Den har både bidraget til at skabe et fælles sprog i jobcentrene og til at skabe en ny systematik i vurderingen af borgerne. Det har imidlertid vist sig, at borgerne i for høj grad indplaceres efter andre kriterier end deres beskæftigelsesudsigter. Desuden lever matchmodellen ikke længere op til de krav, som jobcentrene med rette kan stille til et arbejdsredskab.

Et væsentligt problem med den nuværende matchmodel er en stor uforklarlig variation i matchningen på tværs af sammenlignelige jobcentre. Det er et signal om, at modellen har nogle uhensigtsmæssigheder. Figuren

nedenfor viser, hvor stor en del af kontanthjælpsmodtagerne, som jobcentret har vurderet til at være arbejdsmarkedsparete (matchgruppe 1-3). Jobcentrene er fordelt på 10 jobcenterklynger, inden for hvilke jobcentrene er sammenlignelige.

Som figuren viser, er der – inden for klyngerne – meget store forskelle på, hvor stor en del af kontanthjælpsmodtagerne, der er kategoriseret som arbejdsmarkedsparete. Fx er der inden for klynge 8 et jobcenter, der vurderer 85 pct. som ikke-arbejdsmarkedsparete, mens et andet mener, at det gør sig gældende for 40 pct. af kontanthjælpsmodtagerne.

Andel kontanthjælpsmodtager, der er ikke-arbejdsmarkedsparete (1. kvartal 2009)

Kilde: Jobindsats.dk.

Note: Jobcentrene inden for hver af de ti klynger har en række grundlæggende træk til fælles. Disse fællestræk har betydning for, hvor lang tid borgerne kan forventes at modtage offentlig forsørgelse. Når jobcentret sammenlignes med jobcentre med samme rammevilkår, skyldes de forskelle man finder i jobcentrenes resultater mv., ikke, at jobcentrene har forskellige rammevilkår. Forskellene kan blandt andet skyldes forskellig praksis og indsats.

SFI har i 2006² gennemført en kvalitativ undersøgelse af, hvordan kommunale sagsbehandlere i ti kommuner matcher borgere.

Konklusionen er, at sagsbehandlerne går rimeligt systematisk til værks, når de matcher. Men konklusionen er også, at deres vurdering undertiden er påvirket af en række andre forhold end lige netop borgerens

² Arbejdsmarkedsparete eller ej? – en kvalitativ undersøgelse af visitationen af kontanthjælpsmodtagere i ti kommuner, SFI 2006.

beskæftigelsespotentiale. Fx har kommunens udbud af tilbud til hhv. arbejdsmarkedssparate og ikke-arbejdsmarkedssparate betydning for, hvordan sagsbehandlerne matcher. Det har også betydning, om jobsituationen er god eller mindre god. Er konjunkturerne gode, er der en tendens til, at flere vurderes til at være arbejdsmarkedssparate. Det kan også spille ind på matchningen, om sagsbehandleren ønsker at få sat gang i en sag, eller evt. det modsatte. Og det kan have betydning, at en eventuel ændring af matchgruppen medfører en krævende overdragelsesproces til en sagsbehandler i en anden afdeling.

Den store variation i andelen af ikke-arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere inden for klyngerne er problematisk på to måder. Den er problematisk, fordi borgere risikerer forskelsbehandling grundet bopæl, idet jobcentrene tilsyneladende vurderer ensartede problemer forskelligt. Og den er problematisk, fordi kommunerne ikke kan skabe sig et ordentligt overblik over det faktiske udbud af arbejdskraft.

Der er behov for, at modellen ændres, så den i højere grad understøtter en systematisk og ensartet kategorisering på tværs af jobcentre.

Et yderligere problem med den nuværende matchmodel er, at den er udviklet, før jobcentrene blev etableret. Den dækker derfor kun en del af de borgere, som jobcentret har med at gøre. Situationen i dag er således den, at der gælder forskellige matchkategorier for forskellige grupper, og at nogle grupper slet ikke matches:

Forskellige typer visitation alt efter ydelse			
	Fem matchkategorier	Tre visitationskategorier	Ingen visitation
A-dagpenge	X		
Kontanthjælp	X		
Starthjælp	X		
Sygedagpenge		X	
Introduktionsydelse			X
Revalidering (alle ydelser)			X
Ledighedsydelse og særlig ydelse			X

Strukturen på beskæftigelsesområdet er ganske enkelt løbet fra matchmodellen i sin nuværende udformning.

Fordele ved den nye model

For jobcentrene kan det være udfordrende at omlægge matchmodellen. Når det alligevel er besværet værd, skyldes det, at den nye matchmodel er mere simpel, ubureaukratisk og præcis end den, der benyttes i dag. Hertil kommer, at den – som noget helt centralt – får synliggjort alle de overførselsmodtagere, der kan bidrage på arbejdsmarkedet – uanset hvilken ydelse de modtager.

En enkel model

At gå fra fem til tre matchgrupper medfører i sig selv, at matchmodellen bliver mere *enkel* og lettere at arbejde med. I den nuværende model skal jobcentrene, for visse grupper, skelne mellem fem kategorier, nemlig umiddelbar match, høj grad af match, delvis match, lav grad af match og ingen match. Fremover kan jobcentrene, som nævnt, lade to grundlæggende spørgsmål være styrende for, hvor borgeren indplaceres.

En præcis og ubureaukratisk model

En fælles matchmodel for alle grupper i jobcentret giver en mere *præcis* matchning. Fremover skal alle borgere, uanset forsørgelsesgrundlag, matches ud fra de samme kriterier. På den måde giver modellen et fælles sprog og en fælles referenceramme for alle – på tværs af ydelser/målgrupper. Det bliver lettere at matche borgerne – både fordi

modellen er ens for alle, og fordi kategorierne er mere simple og klart definerede.

En model, der gør arbejdskraftpotentialet synligt

Den nuværende matchmodel lægger op til en snæver afgræsning af arbejdsudbud og arbejdskraftpotentiale. Det er i realiteten afgrænset til personer i matchgruppe 1-3, der modtager a-dagpenge, kontanthjælp eller starthjælp.

Modellen blev udviklet i en tid, hvor der ikke var det samme fokus som i dag på arbejdsudbuddet blandt andre grupper, herunder syge, personer med handicap og flygtninge. Der er siden da skabt større klarhed over, at mange syge kan arbejde delvist, og at vejen til helbredelse ofte går gennem arbejde. Samtidig er der kommet mere fokus på, at personer med handicap og andre problemer – fx manglende dansk kundskaber eller misbrug – med den rette hjælp kan være en værdifuld arbejdskraft.

Den nye matchmodel synliggør alle de mennesker, der kan bidrage på arbejdsmarkedet inden for tre måneder. Man skal ikke længere modtage bestemte ydelser – a-dagpenge, kontanthjælp og starthjælp – for at blive opfattet som en del af arbejdskraftpotentialet. Fremover bliver det afgørende, om man kan arbejde inden for en veldefineret tidsramme og har udsigt til at kunne forsørge sig selv. Personer, der modtager sygedagpenge og ledighedsydelse, vil ofte kunne arbejde nu eller inden for kort tid. Det samme gælder revalidender, der er tæt på at afslutte deres revalideringsforløb. Og de vil fremover blive opfattet som en del af arbejdskraftpotentialet. Med den nye matchmodel får jobcentre således et langt mere præcist overblik over, hvor mange mennesker der kan komme i arbejde på kortere sigt.

Det skal understreges, at der ikke sker ændringer i de formelle rettigheder og pligter, der gælder for de enkelte grupper. Dette understreges af, at den nye matchmodel ikke kræver lovændring.